

ALI LJUBLJANA (NE) POTREBUJE SPOMENIŠKO VARSTVENO SLUŽBO?

doc. dr. Breda Mihelič - odlomki s www.trajekt.org

V ljubljanski praksi se je namreč uveljavila posebna metoda, kako pristojne prepričati, da spomenika ni mogoče ohraniti. Tako, da mu lastnik še malo pomaga k propadanju, ali celo k temu, da se podre. Le zakaj imamo zakone in inšpekcije?

Glede na to, da natečajniki niso upoštevali nobenih omejitev, ne tistih, ki izhajajo iz odloka o razglasitvi za kulturni spomenik, ne tistih, ki so zapisana v veljavnih prostorskih aktih, sklepam, da so pripravljavci natečajnega gradiva te podatke v gradivu namenoma izpustili.

Glede na tako enoten pristop k nalogi sklepam, da natečajniki bodisi niso bili seznanjeni z veljavnimi določili ali pa so imeli namige, da teh ni treba upoštevati. Čudi pa me, da jim teh podatkov ni dal niti predstavnik MK, podsekretar za kulturno dediščino, niti načelnik oddelka za urbanizem MOL, čeprav sta bila oba člana žirije.

Natečaj je še enkrat pokazal, da zakoni, pa naj bodo to spomeniško varstveni ali urbanistični niso pomembni, kadar gre za "višji" interes in da jih najraje in najbolj dosledno kršijo tisti, ki so jih sprejeli in ki so po funkciji dolžni jih spoštovati in izvajati. Dokazov zato je veliko in obsegajo tako rušenja kot neustrezno prenovo in agresivne posege v zaščitene spomenike ali njihovo neposredno okolico.

Vsi ti primeri dokazujejo, da Ljubljana pravzaprav ne potrebuje spomeniško varstvene službe, saj je ne upošteva ali pa morda le zato, da "otežuje življenje" malim investitorjem. O pomembnih zadevah se dogovorijo na višjem nivoju. Zanimivo je, da celo tisti, ki so najbolj odgovorni za varstvo kulturne dediščine pri MK, pri MOL, ali na ZVKD, bolje sodelujejo z mestnimi oblastmi in novimi investitorji kot pa s svojimi službami.

Takšni projekti, ki so sicer vredni vsega spoštovanja, mestu ne bodo prinesli nove kvalitete, vsekakor iz njega ne bodo naredili evropske prestolnice, kajti lahko bi stali kjerkoli. Razprave o tem, kako dobro so natečajni projekti in še zlasti nagrajeni, umeščeni v kontekst mesta, ki smo jih slišali na otvoritvi razstave, pa se mi milo rečeno zdijo smešne.

Opomba: Besedilo se ne nanaša na Plečnikov stadion, ampak na Kolizej ...